

Беларускі Універсітэт

Орган парткома, рэктарата, мясцома, камітэта ЛКСМБ і прафкома Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

№ 35 (426)

Субота, 26 лістапада 1960 г.

Цана 10 кап.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

Першыя ўражанні

Яшчэ пару дзён назад была восень, а сёння падбодзёраючае марознае наветра і сняжынкі, што холадна краналі шчокі, абвясцілі аб наступішай зіме.

Сёння ўпершыню студэнты-першакурснікі юрфака разам з выкладчыцай І. І. Марціновіч накіроўваецца ў народны суд Кастрычніцкага раёна для практычнага знаёмства з дзейнасцю суда. І радасць першага ўспрыняцця зімы зліваецца з пачуццём першага знаёмства са сваёй будучай спецыяльнасцю, падбодзёрае, узнімае настрой.

Зала судзебнага паседжання. Слушаецца справа адказчыцы Аляксандры Байкачовай. Уважліва сочаць і слухаюць студэнты і затым, як вядзе судзебны працэс суддзя Радзюкевіч, як выступаюць сведкі, адказчыца.

Суд ідзе на нараду, і студэнты тут жа задаюць шмат пытанняў і Байкачовай і сведкам, дзеляцца між сабой атрыманымі ўражаннямі, думкамі.

Другой слухаецца крымінальная справа Нікіфарова. Яна склада-

ная, адразу ж захапляе ўвагу першакурснікаў, паказвае ім усю шматграннасць работы суддзі. Перад ім—людзі, жывыя людзі, з іх горам, надзеямі, і дзяржава даверыла ёму рашаць іх лёс. Многія з першакурснікаў і раней уяўлялі сабе работу юрыста, але хто з іх зараз, слухаючы судзебны працэс, у думках не перанёс сябе на месца суддзі, праца якога такая ж высокародная, як праца, хірурга.

Ён жа таксама іншы раз вяртае чалавека да жыцця, а іншы раз рашуча аперыруе тое, што стала злаўрэдным, што перашкаджае нармальнай дзейнасці чалавечага грамадства.

Закончан судзебны працэс, вынесен прысуд, але яшчэ доўга гавораць аб ім, вяртаючыся дамоў, студэнты-першакурснікі. Што ж, гэты першы, хай яшчэ маленькі крок да іх будучай прафесіі ў многіх пакінуў глыбокае ўражанне, па-новаму прымусіў паглядзець і на суд, і на прызначэнне суддзі.

С. ЛУБЯНЫ.

★
РЭПАРТАЖ

★

мы, затым другі, трэці. На першы погляд усе яны былі цікавымі, заманлівымі, і ўсё-такі ён не рашаўся, на якой пакінуць свой выбар. І толькі параўнаўшыся з кіраўніком Лаўрэнціем Сямёнавічам Абецдарскім Георгі ўзяў тэму «Кнігадрукаванне на Беларусі ў 16—18 стагоддзях».

Георгі сам не заўважаў таго, як праігнасаваў любоўю да гэтай тэмы і поўнаасцю аддаўся рабоце над ёй.

Кожная старонка малавядомых даведак аб друкарнях і друкарах у Кужэйна (каля Оршы), Магілёве, Еўе і іншых гарадах і мястэчках Беларусі ўсё больш і больш захоплівала юнака, раскрываючы перад ім завесу даўно мінулых дзён.

На трэцім курсе даследванне Георгія было прадстаўлена на гарадскі агляд студэнцкіх работ, дзе атрымала высокую ацэнку. У тым жа годзе Галенчанка выступіў з дакладам аб ёй на навуковай студэнцкай канферэнцыі ў Вільнюскім універсітэце.

Аднак пошукі не спыняліся. Чым больш працаваў Георгі, тым ўсё цікавей рабілася абраная тэма. Паспяхова пераадоляўся цяжкасці. А яны былі. Ні да рэвалюцыі, ні пасля яе не было паводнай капітальнай работы па гэтаму пытанню, за выключэннем кнігі «400-годдзе беларускага друку», прысвечанай дзейнасці беларускага першадрукара Георгія—Францыска Скарыны. Настойліва, карпатліва Георгі збірае ўсё новае і новае матэрыялы. Ён сустракаецца з многімі віднымі вучонымі-гісторыкамі, вывучае даныя па матэрыялах рускай кнігі ў цэнтральнай бібліятэцы імя Леніна ў Маскве, імя Салтыкова-Шчадрына ў Ленінградзе, вывучае архіўныя дакументы раду гарадоў рэспублікі.

Работа значна паглыбляе веды Георгія па царкоўна-славянскай мове, па польскай. Працуючы над архіўнымі дакументамі, ён авалод-

вае чытаннем старажытных рукапісаў.

Георгіем зроблена звыш пяці рэдакцый работы. Вялікая праца на 150 машынапісных старонках, якая расказвае аб прадпасылках і ўзнікненні кнігадрукавання на тэрыторыі Беларусі, каротка характарызуецца зараджэнне славянскага кнігадрукавання і даецца поўная гісторыя беларускага кнігадрукавання Г. Скарыны, С. Буднага, В. Цяпінскага. Падрабязна асвятляецца дзейнасць «брацкіх» друкарняў.

У кастрычніку мінулага года работа была прадстаўлена на Усеаюзна конкурс, і вось зала апладзіруе гэтай карпатлівай працы, увенчанай лаўрамі поспеху.

— Наш выхаванец Галенчанка,—працягваў Гаўрыіл Аляксеевіч, калі сціхлі апладысменты,—узгагароджаецца па выніках Усеаюзнага закрытага конкурса за лепшую навуковую работу сярод студэнтаў ВДУ за 1959—1960 навучальны год.

І зноў бурная авацыя. Гаўрыіл Аляксеевіч вітае юнака і прымацоўвае да лацкана яго паджака заслужаную ўзнагароду.

— Сёння,—злегку усхваляваны, гаворыць Галенчанка,—самы шчаслівы дзень у маім жыцці. Вялікае дзякуй усім выкладчыкам, вучоным, якія далі мне рад бясцэнных парад, дзякуй працаўнікам архіваў, якія аказвалі мне вялікую дапамогу. І самае сардэчнае—майму кіраўніку Лаўрэнцію Сямёнавічу Абецдарскаму.

Віншаванням, поціскам рук не было канца. Кожны жадаў далейшых поспехаў у рабоце.

Зараз Георгі працуе ў Дзяржаўнай бібліятэцы імя Леніна ў Мінску. За кароткі час, пасля заканчэння ўніверсітэта ён склаў бібліяграфію старажытнай друкаванай беларускай кнігі і зараз працуе над бібліяграфічным каталагам па гісторыі развіцця друку на Беларусі ад старажытнага перыяда да нашых дзён. Усё гэта з'яўляецца працягам работы над той жа, абранай яшчэ ў студэнцкія гады тэмай.

В. АНЦЫФЕРАЎ.

Фота аўтара.

Прафсаюзная канферэнцыя

Адбылася прафсаюзная канферэнцыя работнікаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Са справаздачным дакладам выступіў старшыня мясцовага камітэта А. М. Міхайлаў.

Пасля даклада пачаліся спрэчкі. Першым слова напіраў дацэнт юрыдычнага факультэта І. І. Марціновіч. Яна гаварыла аб тым, што мясцовы камітэт павінен больш настойліва змагацца за палепшэнне жыллёвых умоў навуковых работнікаў. Аб гэтым жа гаварылі В. Гапонаў і В. Чыгір.

Прафесар Г. Л. Старобінец спыніўся на рабоце супрацоўнікаў універсітэта па пашырэнню навуковых і палітычных ведаў. Ён падкрэсліў, што неабходна дабіцца павелічэння членаў Таварыства па пашырэнню навуковых і палітычных ведаў.

Ф. Н. Капуцкі і І. М. Конюшка гаварылі аб неабходнасці мясцоваму камітэту больш займацца пытаннямі тэхнікі бяспекі. Так, напрыклад, на хіміфаку адсутнічаюць самыя элементарныя ўмовы для правядзення вучэбных эксперыментаў. Прарэктар па навуковай рабоце Г. А. Павецеў звярнуў увагу на тое, што ў выкладчыкаў універсітэта вялікая перагрузка. Гэта таксама з'яўляецца парушэннем законодаўства аб ахове працы. Мясцовы камітэт пакуль што ў гэтым пытанні займае сузіральную пазіцыю.

У рабоце канферэнцыі прыняў удзел прадстаўнік Аблсаўпрофа т. Осіпаў.

На канферэнцыі быў абран новы склад мясцовага камітэта, рэвізійнай камісіі і таварыскага суда.

Сход актывістаў філфака

Чарговы сход актывістаў філалагічнага факультэта быў прысвечан падрыхтоўцы да зімовай экзаменацыйнай сесіі—самаму адказнаму перыяду ў жыцці студэнтаў.

З уступным словам выступіў дэкан факультэта прафесар М. Р. Ларчанка. Ён закрануў пытанні вучобы і жыцця студэнтаў, адзначыў, што партыйная арганізацыя і дэканат ужо з пачатку навучальнага года мэтанакіравана вялі работу па павышэнню паспяховасці студэнтаў, каб да фініша семестра—сесіі прыйсці своечасова падрыхтаванымі.

Галоўная задача, якая стаіць перад актывістамі, сакратарамі камсамольскіх арганізацый, прафаргатамі і ўсімі студэнтамі—гэта здаць экзаменацыйную сесію толькі на выдатна і добра.

Намеснік дэкана І. А. Карабань папярэдзіў студэнтаў аб магчымых зімовых павальніках сесіі. Безумоўна, што сесія будзе навальнічнай толькі для тых, хто цяпер і на працягу ўсяго навучальнага перыяду не займаецца, а спадзяецца на шчаслівую фартуну.

Выступіўшы затым Ф. Нікіціна, Э. Кандэрскі ад імя ўсіх студэнтаў заверылі, што камсамольцы прыкладуць усе намаганні, каб зімовую экзаменацыйную сесію здаць толькі на выдатна і добра.

У канцы сходу Міхась Рыгораў Ларчанка адказаў на шматлікія пытанні студэнтаў і пажадаў ім поспехаў у вучобе.

А. СТРЫЖЭВІЧ,
студэнт II курса філфака.

Вечар дружбы

Гэтымі днямі ў ленпакоі па вуліцы Святрлова адбыўся вечар, прысвечаны Міжнароднаму дню студэнтаў. На гэты вечар былі запрошаны студэнты з Мангольскай Народнай Рэспублікі, якія навучаюцца ў БПІ. З дакладам аб Міжнародным дні студэнтаў выступіла студэнтка філалагічнага факультэта Жэня Маркава. У цікавай, жывой форме яна расказала аб барацьбе студэнтаў свету, якія змагаюцца за мір, за вызваленне сваіх краін ад ланцугу каланіялізма. Яе доклад неаднаразова перапыняўся дружнымі апладысментамі, асабліва калі Жэня гаварыла аб мужнай барацьбе студэнтаў герайчнай Кубы.

З адказным словам выступіў студэнт III курса БПІ імя Сталіна Пурэў Зорыкт. Ён расказаў пра жыццё мангольскіх студэнтаў, падзякаваў за цёплую сустрэчу, а пасля адказаў на цэлы шэраг пытанняў, якія задавалі яму нашы студэнты. У гэтай сардэчнай абстаноўцы, сяброўскай размовы, мы даведаліся многа цікавага аб далёкай Манголіі.

Слова напіраў студэнтка III курса беларускага аддзялення нашага ўніверсітэта Марыя Чупрак, якая прыехала з Польскай Народнай Рэспублікі.

— Такія вечары, — гаворыць

яна, — збліжаюць, умацоўваюць дружбу, звязваюць у адзіную сям'ю.

Марыя падрабязна спынілася на рабоце маладзёжных арганізацый Польшчы.

А пасля выступленняў загучэлі песні. Пачалі нашы дзяўчаты. Не засталіся ў даўгу і мангольскія госці.

Ну, а далей што? Усім вядома, што бывае пасля творчай часткі. І закружыліся пары пад гукі меладычнага вальса.

В. ГРЫНКЕВІЧ.

На здымку ўнізе: цесным колам студэнты акружылі мангольскага сябра. Ім ёсць аб чым пагаварыць! Фота В. АНЦЫФЕРАВА.

Вераб'іная ноч...

— ДЫК ВОСЬ, браткі, было гэта аднойчы вечарам. Выйшаў я прагуляцца на вуліцу, падыхаць свежым паветрам, на людзей паглядзець і слабе паказаць. Ды і наогул, гавораць, што вячэрні мацыйн вельмі карысны для здароўя... Іду гэта я, агнямі люблюся. Прыгажосць! Глянуў я ўлева і ўбачыў яшчэ адзін высокі прыгожы будынак. Свецяцца агнямі ягоныя вокны, вабяць — клічуць да сябе. «Чакай, — схамянуўся, — дык гэта ж новы інтэрнат універсітэці. Яго не так даўно пабудавалі на месцы пустэчы. А ці не зайсці мне туды зноў, праведзець сваіх землячоў. Парадкі ў іх, мабыць, змяніліся з таго часу, як я там гасцяваў...»

Аматарам арыстакратычнай гульні засупярэчылі прыхільнікі больш народнай — «дурня падкіднога».

— А ці не лепш было б бутэлькі зацягнуць у магазін,—прапанаваў трэці. — Глядзіш, і па шклянцы зварганім.

Гэта прапанава была сустрэта, як пішуць у газетах, гучнымі апладысментамі.

А тым часам стараста пераконваў мяне:

— Ты, Даніла, не думай, што у нас пакой дрэнны. Ты лепш зайдзі ў 20 або 21 пакой, дзе жывуць мае аднакурснікі.

Я вышаў на калідор і глянуў на сябе ў люстэра. Мурзаты, закопчаны твар пазіраў на мяне.

чыся прыныцу: «Мой ложка, што хачу, тое і кладу. Хачу сам лягу, хачу — гантэлі палажжу».

Але гэта яшчэ не ўсё. Як сцвярджаюць жыхары вышэй азначанага пакою, Шалыгін, як індыйскія іёгі, нават спіць на гэтых прыладах з мэтай загартваць сваё цела. Нават замест папружкі хлопца падперазаеца зспандэрам.

Захапіўшы мыла, рушыў я ва ўмывальнік. Калі праходзіў міма кухні на трэцім паверсе, у носе прыемна заказытаў пах смажана-

ня, якім і ноч не ў ноч была, і якія, як вядома, «часов не наблюдаюць», нягледзячы на строгі загад рэктара аб рэжыме дня студэнта і захаванні распарадку дня ў інтэрнатах.

А бо я ішоў зажмурыўшыся, дык ледзь не наляцеў на чалавека, які, быццам прывід, блукаў па калідорах. На маё шчасце гэта была не цень бацькі Гамлета, а сам камэндант Георгі Міхайлавіч Рабцэвіч.

— А здарой, братка Даніла, — узрадаваўся ён, — вось добра,

Ахвотна займаюцца студэнты філалагічнага факультэта ў стралковай секцыі. Хутка ім прадстаіць адстойваць спартыўны гонар свайго факультэта ў саборніцтвах па стральбе з малакалібернай вінтоўкі сярод іншых факультэтаў універсітэта.

НА ЗДЫМКУ: студэнткі I курса аддзялення беларускай мовы і літаратуры Яўгенія Селюк і Ліля Доўнар на трэніроўцы.

Фота В. АНЦЫФЕРАВА.

...альбо Даніла Шыла ў землячоў

— Трэба памыцца. Пасунуўся ў бок умывальніка, але без мыла — якое мыйце? Успомніў, што ў мяне ёсць знаёмы ў 219 пакоі, што на чацвёртым паверсе. Тут жывуць студэнты другога курса матэматычнага

га сала. Ну, думаю, тут можна да дзяўчат на вячэру трапіць.

Сунуў я нос на кухню, ды тут жа назад падаўся. Божа ж мой, што там тварылася! Кастроўлі стаялі пасярод гор ішкарлупак, на пліце валялася шалупінне ад чыбулі, у кутку ўзвышаліся цэлыя Гімалаі смецця. У мяне адразу ж знік увесь апетыт. Ну не, маціце, Даніла не будзе есці траву, прыгатаваную ў такіх умовах.

Чакайце, я здаеца, захапіўся і адхіліўся ў бок ад свайго расказа. Значыць, дабраўся, нарэшце, да умывальніка. Падышоў да першай ракавіны і жаснуўся. Там было столькі макулатуры і рознага хламу, што адразу прышла думка: каб калі-небудзь сюды наведаліся пянеры аднаго з атрадаў, яны б, напэўна, абставілі ўсе іншыя класы па здачы утылісыраваны. Кінуўся да другой ракавіны — тое ж самае. А таму, што пад ногі не глядзеў, дык паслізнуўся і бразнуўся з усіх чатырох. Падлога падвляла. Слізка, залітая вадой, закіданая бульбяным шалупіннем, камякамі паперы, яна не была тым месцам, дзе можна было трывала стаяць на нагах.

Устаў я абтросся і рушыў да дзвярэй. Але не тут то было! Таргануў я адзін раз—асечка, таргануў другі—не пачэ! Цьфу, што за д'ябал? Аказваецца замоч у дзверах даволі мудрагелісты, амаль аўтаматычны, а ручка адламаная, вось яны самі і зачыніліся.

Засумаваў было я. Крычаў, гукаў, барабаніў у дзверы—ні гука зvonку. Што заставалася рабіць? «Пераначуем—больш пачуем» — успомніў народную прымаўку і так-сяк прымасціўся на падваконніку, каб хаця крыху ўздрамнуць. Адно толькі сучылася мяне. Павінен жа раніцай хто-небудзь прыйсці мыцца!

Аднак лёс быў літасцівым. Гадзін каля чатырох ночы мяне выпусціў нейкі студэнт, які з сабой у кармане прынёс шпяньковую ручку, накітаваў той, якой правадніцы адчыняюць дзверы ў вагонах.

— Ну дзякуй табе, браце, — ад усяго сэрца выпаліў я і паклыпаў сабе да дому.

Але дабрацца да выхаду ў інтэрнаце аказалася нялёгкай справай. Ісці ж даводзілася амаль увесь час зажмурыўшыся. Я хлопца сарамлівы, малады, а тут у кожным кутку парачкі закаха-

„Я веру людзям“

За лета ў буфете гуманітарнага корпуса мала што змянілася. А змены ўсё ж былі. Чыстыя занавескі на вокнах і новы стол, круглы і вялікі. Ён быў засланы белым абрусам і застаўлены рознымі прысмакамі: булачкамі, коржыкамі, малочнымі бутэлькамі і яшчэ шмат чым. Каля кожнага прадукта была ўказана цана. Невялікі плакацік тлумачыў: «Буфет без прадаўца».

Радасна было, што буфетчыца тав. Каваленка паклапацілася, каб я, як і дзесяткі другіх студэнтаў, не марнеў у доўгай чарзе, а пaeў своечасова і хутка. І прыемна было, што гэты добразычлівы чалавек давярае мне, як і сотням другіх студэнтаў.

І студэнты ахвотна карысталіся «Буфетам без прадаўца», моршчылі ілбы, старанна падлічваючы, хто на колькі ўзяў, асцярожна бралі рэшту з фаянсавай талеркі, баючыся ўзяць незнарок лішнюю капейку: справа ж ішла аб гонары і сумленні ўсіх студэнтаў разам і кожнага паасобку.

Але аднойчы «Буфет без прадаўца» знік. Круглы стол стаў простым абедзеным сталом. На ім стаялі пустыя бутэлькі з-пад кефіру...

— Валянціна Яўгенаўна, — звярнуўся я да таварыш Каваленкі, — а дзе ж ваш памочнік?

— Быў ды сплыў, — жартам адказала Валянціна Яўгенаўна.

— Якім чынам? — дапытваўся я.

Тав. Каваленка пасур'езнела: — Ведаеце, доўгі час усё ішло добра. Усё выходзілася, што называецца, кропка ў кропку. Але аднойчы пасля працоўнага дня ў недалічылася 31 рубля. Прадукты ўзялі, а грошы... грошы не паляжылі, не разлічыліся. Прышлося ў касу адаць свае грошы, а памочніка закрыла.

Буфетчыца памаўчала, потым таропка загаварыла зноў:

— Не скажаць, каб я перастала верыць людзям, але проста няма ўжо той смеласці. І неяк не верыцца, што сярод студэнтаў знайшлося адзін-два чалавечкі, якія плююць на ўсе добрае і, у першую чаргу, на сваіх жа таварышоў...

Наша размова скончылася нечаканым для мяне паваротам.

— Не сёння-заўтра, — сказала Валянціна Яўгенаўна Каваленка, — я зноў адчыню «Буфет без прадаўца». Ён значна дапаможа і мне, і вам, студэнтам. І яшчэ: я ўсё ж веру людзям.

І. ПАТАПАУ.

Рэдактар М. Цікоцкі.

НАШ АДРАС:

Мінск, Універсітэцкі гарадок, біякорпус, 31; Тэлефон: 2-07-19.

Друкарня выдавецтва БДУ імя Ул. І. Леніна.

АТ 00551. Зак. 2042.

Было гэта ў 251 пакоі. Стараста Людміла Ціманчанка папрасіла сфатаграфавач іх пакой як самы-самы ўзорны ва ўсім інтэрнаце. Шчоўкнуў я і нават некалькі разоў. Праявіў дома плёнку— і што б вы думалі! На ўсіх кадрах адзін і той жа малюнак, які вы і бачыце.

— Што за ліха, — падзіўся я, але нарэшце сцяміў — не падвёў мяне аб'ектыўны аб'ектыў майго фотаапарата.

Фота Данілы Шылы.

факультэта. Ледзь я адчыніў дзверы, як на падлогу грывнула нешта цяжкае, за маленькім не адбіднуў мяне ногі. Гэта жыхар 219 пакою Шалыгін, нягледзячы на позні час, займаўся гімнастычнымі практыкаваннямі з гірамі. Расказваюць, што ён зайзяты спартсмен, пананосіў гэтулькі спартыўных прылад, што яны нават не змяшчаюцца у шуфлядэ. Таму Шалыгін трымае іх на ўласным ложку, прытрымліваю-

Устаў я абтросся і рушыў да дзвярэй. Але не тут то было! Таргануў я адзін раз—асечка, таргануў другі—не пачэ! Цьфу, што за д'ябал? Аказваецца замоч у дзверах даволі мудрагелісты, амаль аўтаматычны, а ручка адламаная, вось яны самі і зачыніліся.

Засумаваў было я. Крычаў, гукаў, барабаніў у дзверы—ні гука зvonку. Што заставалася рабіць? «Пераначуем—больш пачуем» — успомніў народную прымаўку і так-сяк прымасціўся на падваконніку, каб хаця крыху ўздрамнуць. Адно толькі сучылася мяне. Павінен жа раніцай хто-небудзь прыйсці мыцца!

Аднак лёс быў літасцівым. Гадзін каля чатырох ночы мяне выпусціў нейкі студэнт, які з сабой у кармане прынёс шпяньковую ручку, накітаваў той, якой правадніцы адчыняюць дзверы ў вагонах.

— Ну дзякуй табе, браце, — ад усяго сэрца выпаліў я і паклыпаў сабе да дому.

Але дабрацца да выхаду ў інтэрнаце аказалася нялёгкай справай. Ісці ж даводзілася амаль увесь час зажмурыўшыся. Я хлопца сарамлівы, малады, а тут у кожным кутку парачкі закаха-

У музеі не страшна прывітацца за руку нават з мядзведзем...

Фота В. АНЦЫФЕРАВА.

СПЫТАЙ У КНІГАРНІ

Выдавецтва Акадэміі навук БССР выпусціла ў свет новыя наступныя кнігі:

Беларуская літаратура. Даследаванні і публікацыі, вып. III. 236 стар. Цана 8 руб. 30 кап. На беларускай мове.

Статут Вялікага княства Літоўскага 1529 года. Тэкст, перавод, каментарыі. 254 стар. Цана 12 руб. 35 кап. На рускай мове.

Беларуская ССР у міжнародных адносінах. Міжнародныя дагаворы, канвенцыі і пагадненні Беларускай ССР з замежнымі дзяржавамі (1944—1959). 1050 стар. Цана 18 руб. 60 кап. На рускай мове.

Ф. Янкоўскі. Дыялектны слоўнік, вып. другі. 236 стар. Цана 3 руб. 80 кап. На беларускай мове.

А. І. Воранава. Рабочы рух у Беларусі напярэдадні і ў перыяд рэвалюцыі 1905—1907 гг. 236 стар. Цана 4 руб. 35 кап. На беларускай мове.